

Seminar for indsatsplanlæggere

Regulering af nitratudvaskning

I gennem indsatsplanlægningen målrettes indsatsen for beskyttelsen af drikkevandsressourcen mod nitratforurening. I dette seminar ser vi nærmere på hvordan man beregner rodzoneudvaskningen, opgør dette til operationelle mål og videre til en handlingsplan, som sikrer drikkevandsressourcen. Vi ser derefter på indgåelse af frivillige aftaler og ekspropriation i praksis. På seminarets anden dag vil der være mulighed for licenshavere af CTtools at opsætte vores koncept for konkrete områder i egen kommune.

Regulering af nitratudvaskning

Tirsdag d. 12. april
Niels Bugges Kro
Ravnsbjergvej 69
8800 Viborg

Opgørelser i CTtools

Onsdag d. 13. april
Agro Business Park
Niels Pedersens Allé 2
8830 Tjele

Seminarets første dag (tirsdag d. 12. april) har til formål at give en introduktion til beregningsværktøjet CTtools og hvordan man via dette værktøj opgør nitratudvaskningen fra rodzonen – og ikke mindst gør opgørelserne anvendelige i en indsatsplan. I samarbejde med eksterne indlægsholdere vil vi i løbet af dagen komme rundt om reguleringsmuligheder og de juridiske forhold ved bl.a. anvendelse af miljøbeskyttelseslovens § 26 a. Derudover vil der være fokus på aktiv grundvandsbeskyttelse fra vandforsyningerne og oplæg som belyser landbrugets syn på sagen.

Den anden dag (onsdag d. 13. april) er målrettet vores brugere af CTtools, hvor vi sammen producerer konkrete temakort og opgørelse til brug i den kommunale planlægning.

Imellem de to dage vil der være mulighed for at deltage i et eftermiddag og aften program, hvor vi bl.a. skal se og høre om beskyttelse af drikkevandet ved skovrejsning. Se hele programmet på næste side.

Tilmelding

Seminarer er for brugere af CTtools men er også åbent for øvrige kommunale indsatsplanlæggere. Der vil være mulighed for deltagelse på en enkelt dag eller på hele seminarer inkl. middag og overnatning på Niels Bugges Kro. Priser er ekskl. moms.

Tirsdag d. 12. april	Dagsprogram (ekskl. middag)	1.475 kr. (25 % rabat ved CTtools licens)
Onsdag d. 13. april	Dagsprogram	450 kr.
Hele seminarer	Inkl. middag og overnatning	2.650 kr.

Tilmelding kan ske ved henvendelse til Nikolaj Ludvigsen på mail ctnlu@conterra.dk.

Tilmeldingsfrist d.21. marts 2011.

Program – d. 12. april 2011

- 9:00** **Velkomst og introduktion** /v *Nikolaj Ludvigsen, ConTerra*
- 9:20** **Hvordan kvælstofoverskuddet beregnes i CTtools** /v *Holger Nehmdahl, ConTerra*
- 10:00** **Fra kvælstofoverskud til nitratudvaskning** /v *Holger Nehmdahl, ConTerra*
Et billede af nettonedbøren og dens betydning
- 10:30** **Kaffepause**
- 10:50** **Regulering af nitratudvaskning i indsatsplaner** /v *Lasse Baaner, KU Life*
Hvilke forskellige reguleringsmåder er relevante og mulige i forbindelse med beskyttelse grundvand mod nitratforurening i indsatsplanlægningen. Herunder gennemgås også de krav, som særligt knytter sig til anvendelse af miljøbeskyttelseslovens § 26 a.
- 11:30** **Diskussion: Retningslinjer eller påbud?** /v *Lasse Baaner, KU Life*
I hvilke situationer vil man typisk regulere via en retningslinje som skærper grundvandshensynet i sagsbehandlingen efter husdyrbrugsloven og hvornår man typisk vil fortage en supplerende indsats evt. ved anvendelse af miljøbeskyttelseslovens § 26 a.
- 12:00** **Landbrugets syn på regulering af nitratudvaskningen i et indsatsplanlagt område** v/ *Susanne Østerby, LMO*
- 12:20** **Frokost**
- 13:20** **Fra nitratudvaskning til miljøkrav** /v *Nikolaj Ludvigsen, ConTerra*
Hvorledes kan man komme fra en rodzoneudvaskning til et operationelt mål i en indsatsplan? Vi ser nærmere på hvorledes man opgør og dokumentere nødvendigheden for særlige indsatser.
- 13:50** **Beskyttelse af aktuelle og potentielle indvindingsområder** v/ *Charlotte Bamberg, Aarhus Kommune*
I henhold til Geo-vejledning nr. 5 (GEUS, 2009), bør der foretages en opdeling af de nitratfølsomme områder i aktuelle og potentielle indvindingsområder. I Indlægget gennemgås hvorledes man kan opdele de nitratfølsomme områder i forhold til indvindingsinteresser til senere brug i indsatsplanlægningen.
- 14:20** **Kaffepause**
- 14:40** **Fra indsatsplan til dyrkningsdeklarationer** v/ *Eja Lund, LMO*
Et eksempel fra oplandet til Hinnerup Vandværk på hvordan et miljøkrav i en indsatsplan bliver realiseret gennem aftaler om ændret dyrkning og andre tiltag.
- 15:10** **Ekspropriation i praksis** v/ *Bent Hulegaard Jensen, Aalborg Universitet/Geopartner*
Når det ikke kan lade sig gøre at komme igennem med en frivillig aftale på rimelige vilkår – hvad så?
- 15:40** **Afrunding**
- 16:15** **Ekskursion til skovrejsningsområde ved Viborg Vand** v/ *Mogens Brems Knudsen, Energi Viborg*
Erfaringer med skovrejsning som virkemiddel til grundvandsbeskyttelse ved Viborg Vand, hvor der berettes om skovrejsningsprojektet og erfaringer i forbindelse med realiseringen.
- 18:30** **Middag ved Niels Bugges Kro**

Program – d. 13. april 2011

9:00 **Intro til dagens opgave og opsætning af områder**

10:30 **Kaffepause**

10:50 **Hands-on - Beregning af nitratudvaskning for egne områder**

Deltagerne opsætter konkrete områder (NFI eller indvindingsområder til konkrete forsyninger) på egen eller udlånt pc i GIS. Herefter laves en kvælstofbalance og områdevis opsummering. Der vil også være mulighed for at lave andre udtræk – eksempelvis et overblik over jorddyrkere i området, produktion af husdyr og afgrødesammensætning (med fokus på frugtavl og dyrkning af kartofler) mv. Der arbejdes mod at lave et datablad for hvert område med den nødvendige information og dokumentation til beskrivelse af foranstaltninger i indsatsplanerne.

ConTerras medarbejder bistår med den nødvendige vejledning og tekniske bistand i løbet af dagen. Der kræves ingen særlige forudsætninger for at deltage.

12:00 **Frokost**

12:45 **Hands-on - Beregning af nitratudvaskning for egne områder**

Deltagerne opsætter konkrete områder (NFI eller indvindingsområder til konkrete forsyninger) på egen eller udlånt pc i GIS. Herefter laves en kvælstofbalance og områdevis opsummering. Der vil også være mulighed for at lave andre udtræk – eksempelvis et overblik over jorddyrkere i området, produktion af husdyr og afgrødesammensætning (med fokus på frugtavl og dyrkning af kartofler) mv. Der arbejdes mod at lave et datablad for hvert område med den nødvendige information og dokumentation til beskrivelse af foranstaltninger i indsatsplanerne.

ConTerras medarbejder bistår med den nødvendige vejledning og tekniske bistand i løbet af dagen. Der kræves ingen særlige forudsætninger for at deltage.

14:30 **Kaffepause**

14:50 **Opsamling og afrunding på seminaret**

Indlægsholdere:

- Agronom Holger Nehmdahl, ConTerra
- Ph.d. studerende, cand.jur Lasse Baaner, Det biovidenskabelige Fakultet, KU
- Miljøkonsulent Susanne Østerby, LMO
- Geolog Charlotte Bamberg, Aarhus Kommune
- Natur- og Naturforvaltningskonsulent, Eja Lund; LMO
- Landinspektør Bent Hulegaard Jensen, Aalborg Universitet/Geopartner
- Projekt- og planlægningschef Mogens Brems Knudsen, Energi Viborg
- Landskabsforvalter Nikolaj Ludvigsen, ConTerra